

[www.storiya.info](http://www.storiya.info)

© 2024 «Сторія»



Людина  
народжується  
з правами



# СВЯТО ТАЛАНТІВ І СПРАВЕДЛИВОСТІ



[www.storiya.info](http://www.storiya.info)



Утвори назви осіб від запропонованих назв дій.



плакати —

веселитися —

пекти —

підписуватися —



Тепер ти знаєш більше про назви осіб в українській мові!



**М**аркусь уже рік учився в новій школі. Старша сестра Ярина дивилася на брата-третьокласника із захопленням: хлопчик порозумівся з учителями, добре встигав із навчанням і знайшов нових друзів — Софійку, Михася, Андріанку й Гліба. А ще почав брати уроки гри на бандурі. І мав уже неабиякі результати. І ось з'явилася нагода продемонструвати їх.

## ХТО ОБИРАЄ ТАЛАНТИ?

Свято талантів — найочікуваніша шкільна подія осені! Для того, аби краще все влаштувати, педагогиня-організаторка Оксана Василівна залучила для допомоги активних старшокласників та старшокласниць: Остапа з 9-А та Тетянку й Іванка з 8-В. Разом вони створили організаційну раду свята.

### Обов'язки організаційної ради свята:

- продумати програму свята;
- узгодити номери з усіма охочими учасниками;
- скласти графік репетицій;
- обрати прикраси для зали.

Усі залучені до ради були натхненні своєю важливою роллю й почали узгоджувати номери з майбутніми учасниками та учасницями концерту. Марко з друзями також вирішили взяти участь. Тож прийшли представляти свої ідеї.

— Я покажу брейк-данс, — запропонувала Софійка.

— А я заспіваю пісню “Ой, у лузі червона калина”, — додала Андріанка.



ЧИТАЙ  
І МОВУ ВИВЧАЙ!

### Бажаючі чи охочі?

У цьому тексті ти прочитав/прочитала історію Маркуся та його друзів, які хотіли долучитися до організації свята в школі. Виявити ініціативу мали право всі бажаючі? Чи охочі? Як же про це правильно сказати?



**Запам'ятай!** В українській мові правильно використовувати слово **“охочі”** на позначення осіб. Слово **“бажаючі”** є помилкою. Тому не варто його вживати!

**брати участь** — учасник, учасниця

**пустувати** — пустун, пустунка

**співати** — співак, співачка

Можеш доповнити список талантів і спробувати спланувати концерт!

A large rectangular area with a dashed purple border, containing 18 horizontal dotted lines for writing.



— Ми влаштуємо виставку вишитих картин, — разом сказали Михась і Гліб, які відвідували гурток народних ремесел.

— А я зіграю на бандурі, — закінчив Маркусь.

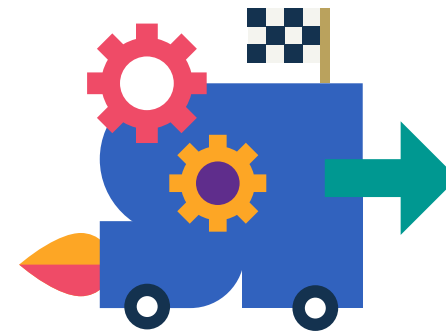
Представники ради уважно слухали й ставили помітки в блокноті. А потім Оксана Василівна сказала:

— Номери дівчат затверджуємо. А ваші, хлопці, — ні. Якщо хочете виступати, покажіть інші таланти.

А тоді ще й Тетянка додала, як відрізала:

— Марку, бандура — це несучасно. І скільки ти граєш? Тільки рік? То ти ще нічого не вмієш! Та й хто дивитиметься на вишиті картини? Мабуть, треба таки щось інше обрати.

Маркусь відчув, як до очей підступають сльози. Михась і Гліб теж похнюпилися. Та й Софійка з Андріанкою стояли ні в сих ні в тих... Бо що тут скажеш?



**ВІД СЛІВ  
ДО ДІЙ!**

### Склади програму власного свята

Спробуй себе в ролі організатора події! Склади план номерів свята, зважаючи на різні таланти друзів!

Андрій — гра на флейті

Василина — танці хіп-хоп

Ігор — співи

Ангеліна — акробатичні номери

---

---

---

---

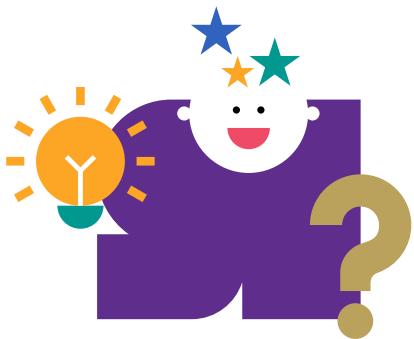
---

---

---

---





## НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- ❓ Які таланти має Маркусь та його друзі? А які ти маєш таланти? Поділися!
- ❓ Як міркуєш, чи потрібно було обрати організаційну раду для підготовки до свята? Чому?
- ❓ Як Маркусь і його друзі відреагували на зауваження від організаційної ради? Чому?
- ❓ Як ти підтримав/підтримала б дітей, чиї номери не обрали до свята? Чому важливо вміти захищати свої права у складних ситуаціях?

## ПРАВО НА САМОВИРАЖЕННЯ І ЗАХИСТ ГІДНОСТІ



Додому Марко повернувся замислений і мовчазний.

— Маркусю, як ти? Як просувається підготовка до свята? — запитала після вечері сестра й підбадьорливо підморгнула: — Мабуть, ви там зірки зі своїми номерами?

— Ага, зірки... — мугикнув хлопчик. — Не стати нам зірками без згоди ради. Не можемо з хлопцями самі обирати, які свої таланти показувати.

— Не зрозуміла, чому?

— Оксана Василівна не дозволила. А Тетяна ще й сказала, що бандура не сучасна, і я грати не вмію. А вона ж навіть не чула, як я граю! — ледь не хлипаючи, витиснув із себе Марко.

— Жах! Тут організаційна рада явно перевищила свої обов'язки й порушила ваші права, — обурилася Яринка. — Вони як представники школи не мають права забороняти комусь виражати свої таланти, а навпаки, повинні допомагати їх розвинути! Це ж і є **обов'язок школи і держави — гарантувати наші права на освіту, розвиток особистості й свободу самовираження.**



“Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей”.

Конституція України, ст. 23

За кілька тижнів на неймовірному осінньому святі були бурхливі овації танцю Софійки, співам Андріанки й грі на бандурі від Марка. А вишиті картини від Гліба й Михася мали шалений успіх у всіх присутніх! І в Остапа, Тетянки й Іванка, до речі, теж.

Маркусь після свята був натхненний і веселий! Ярися розпливалася в компліментах для брата. А Марко з ентузіазмом говорив:

— А що, ось і собі почну на гурток народних мистецтв ходити! Мені ж ніхто заборонити не може! Це моє право людини на самовираження й захист гідності! Круто ж мати такі права від самого народження! Еге ж, Робінзоне?

А папуга вже готував для родини свій новий співочий концерт! ●◆■◀◆



Зустрівшись удруге з представниками ради, хлопчики нагадали їм про права людини й повагу до її гідності. А ще ж потрібно узгоджувати номери з учасниками, а не нав'язувати свою думку. Усе-таки це ж спільне шкільне свято!



## ПРАВА ЛЮДИНИ ГАРАНТУЮТЬСЯ ДЕРЖАВОЮ

Яринка перевела подих:

— Вибач, я трохи захопилася. Просто не люблю, коли порушують права.

Маркусь кивнув. А сестра додала:

— Сподіваюся, Марчику, ти знаєш, що ніхто не має права принижувати твою людську гідність, ображаючи твій вибір і твої вміння. Це право кожної людини — вільно виразити себе та свої таланти.

“Усі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах”.



**Загальна декларація прав людини**

— Ти навчився грати на бандурі. І якщо хочеш показати свій талант іншим, то маєш на це повне право. Тим паче на шкільному святі, яке для цього й влаштовують!

Після Яринчиних слів Марку стало трохи легше.

— Так, це правильно! От наш папуга Робінзон дуже любить співати, коли я роблю уроки. Та я йому не забороняю самовиражатися й не ображаю його гідність, хоч він іноді й не дуже вдало співає. Але має на це право!



Яринка засміялася й підморгнула Робінзону, який уже, судячи з усього, готувався до вечірнього концерту. Дівчина продовжила:

— А ще кожна влада має обмеження.

— І рада підготовки до свята? — перепитав хлопчик.

— Так, звичайно. А про порушення прав, зокрема й гідності людини, треба сміливо говорити. Так себе можна захистити!

— І це право людині теж повинна забезпечити держава?

— Саме так!



Усі права людини повинна гарантувати держава, без жодних винятків.

— Зрозумів тебе, Ярисю! Дякую! Ну що, Робінзоне, як думаєш, варто захистити наше право виступати на святі? — Маркусь змовницьки підморгнув папузі.

## ТОРЖЕСТВО СПРАВЕДЛИВОСТІ

Наступного дня Марко з друзями прийшли до директора школи Івана Геннадійовича. Вони розповіли про несправедливі дії щодо їхніх талантів і сказали, що хочуть захистити своє право на самовираження. Директор вислухав і запропонував іще раз зареєструватися для участі, запевнивши, що ніхто їхні права не порушуватиме.

